

Sor- és sorközművelés bio-szőlőültetvényekben

Az egyre jobban fogyó fosszilis energiakészletekről szóló figyelmeztetésekkel szinte egy időben kezdődött el a mezőgazdasági termelés bio irányvonalának népszerűsödése. Ez természetesen nem a véletlen műve, hanem az átgondolt „túlélési” irányvonal kialakításának eredménye.

Mit is értünk bioművelés fogalmán? Ez az eljárás kizárólag természetes biológiai hatóanyagokkal történő kezeléseket jelent. A bioművelés során a természetett növény a talaj és a gyomflóra természetes egyensúlyára kell törekedni. Ennél az eljárásnál a betegségek elleni védekezés is természetes anyagokkal történhet. Általánosan lehet elmondani, hogy a növényvédelemben az elemi kén, a különböző rézkészítmények és növényi kivonatok segítenek. A bio módszernél a tápanyag-gazdálkodásban ásványi anyagokkal találkozhatunk, és a lombtrágyázás is népszerűvé, elfogadottá vált, sőt van, aki saját összeállítású készítménnyel dolgozik.

Az ökológiai művelésmód a gazdálkodás minden típusánál megjelenik, a legismertebb területe azonban a zöldség-gyümölcsstermesztés. A miért-re adott válasz egyszerű, hiszen ezeket a termékeket általában továbbfeldolgozás nélkül, közvetlenül fogyasztjuk.

A zöldség- és gyümölcsstermesztés mellett egyre nagyobb szőlőterület állítanak át napjainkban a bioművelésre. A bioszőlő-stermesztésnél is a legfontosabb és valószínűleg a legnehezebb feladat a **hasznos élő szervezetek betelepítése és megvédése**.

A gazdák nagyon sokáig kezdetleges gazdálkodási formának tekintették a bioművelést, amely azonban fokozatosan teret nyer a konvencionális

művelésmódhoz képest.

Nyugati szomszédainknál a biogazdálkodás már a 2000-es évek elején elkezdődött, amikor tucatjával álltak át a gazdák az ökológiai művelésre. Az átállással mindenki megkínálódik, hiszen egy teljesen újfajta eljárást kell bevezetni, amelyről még az információk sem voltak elégségesek. Ezen a területen még nem alakult ki egységes művelési, termesztési és védekezési eljárásmód, ezért sokan saját tapasztalatok alapján dolgoztak és kísérleteztek. Eközben akik átálltak

vagy átállnak a bioművelésre, azt hiszik, hogy a biotermékek jobb piaci pozíciókat jelentenek.

Az új igényeket azonban a gépiparnak is követnie kellett, így fokozatosan megjelentek az első munkagépek, amelyeket a bioműveléséhez is ajánlottak. Ebben a cikkben a szőlőültetvények sor- és sorközművelésével kívánunk foglalkozni, olyan gépek bemutatásával, amelyek a bio-gyümölcsültetvényekben is alkalmazhatóak.

Mint ahogy már említettük, nem adhatunk egységes receptet arra, hogy mivel kell megművelni a sorokat, a tőközöket – hiszen ezt is minden gazda másképp képzei el –, be tudunk azonban mutatni néhány gépet, amelyek megfelelnek a bioművelés feltételeinek!

KMS aprómagvető gép

Dél-Tyrolri gazda bio ültetvényének változásai

A bioültetvények zöld talajtakarását kétféleképpen érhetjük el. Vagy meghagyjuk a természetes gyomflórát, vagy speciálisan kevert magokat vetünk. A vetett talajnak több előnye is van: a vetés gyökerei nem szívnek el annyi energiát a természetett növénytől, mint a meghagyott gyomflóra, emellett az előbbi gyorsabb és szabályozottabb, egységesebb növekedésű.

A vetéshez a KMS Rinklin fűmagvetőgépet javasoljuk. Ez a gép mechanikus vezérlésű, a fűmag mennyiségét a magok fajtájától és méretétől függően állíthatjuk. A gép a talajt lándzsás rugózott tagokkal fellazítja, majd a magokat a talajba vezeti, végül a tömörítőhengerrel a talaj felső részébe dolgozza be.

Miután a vetés kikel, a zöld növényzetet alakítani kell. Május végére már komoly gyomnövekedés tapasztalható a tőközöknél is, amit nem szabad hagyni, mert ez már komolyan befolyásolja a szőlő vegetációját.

Két lehetőség van a gyomflóra viszszaszorítására: vagy kaszálunk vagy mulcsozunk

A kaszák közül két típust mutatunk be. A Fischer cég GL4-es kaszái már a hazai gyümölcstetvényekben is nagyon elterjedtek. A gyümölcshöz tervezett gépkialakítást egy hidraulikus kétoldali finompozicionálással ellátva alkalmassá lehet tenni arra, hogy a tőkék közé bejárva (minimum 90 cm tőtávolságnak kell lennie, hogy ez a gép tényleg jól dolgozzon) megoldja a gyom kaszálását.

Ez a gép nagyon komoly hidraulikarendszert kíván a traktortól, emiatt

Fischer GL 4 W kasza

a Fischer egy hasonló egyszerűbb kivitelű, szőlészetben használható GL 4-es gépet is kialakított, amelynél a géptárcsái egy különleges kialakítással – rugóerő ellenében – az előre beállított sortávolság mellett kisebb kitérésekkel (15-15 cm) képesek dolgozni. A rugóerőt természetesen állítani lehet.

A fenti gépek hátránya, hogy nem lehet kikapcsolni a középső rész munkáját, és az akkor is dolgozik, ha nincs rá szükség. Ez azért fontos, mert a bioművelésnél a tőközöket többször is le kell vágni, de a sort biztosan kevesebbszer célszerű mulcsozni.

A Fischer cég egy teljesen új gépet is kínál a biogazdáknak. A Twister típusúval a tövek közötti gyom őszezúzását és mulcsozását kívánják

megoldani. A gépen egy vízszintes rotoron felfűzött gumiszálak vannak elhelyezve, amelyek nagy sebességgel pörgetve összezúzzák a zöld növényzetet. A prototípust Villányban már próbáltuk, de a munkája még nem győzött meg bennünket a megfelelő eredményességről, nagy gyomok esetén ugyanis kicsi volt a rotorok teljesítménye. Ezen a gépen még további konstrukciós változtatásokat kell véghezvinni, ha sikeresen fel akarja venni a versenyt a vezérelt kaszákkal. Önálló gyommegsemmisítéshez tehát nem találjuk megfelelőnek, de egy vezérelt kasza után a töveknél maradt kevés gyom eltávolításához biztosan tökéletes lehet. A legnagyobb előnye ennek a gépnek ugyanis az, hogy közvetlenül a tövek mellett képes dolgozni, miközben biztosan nem okoz sérülést.

A Faustini éppen azért készített csak kétoldali, kis átmérőjű vezérelt kaszát, hogy kimondottan bioültetvényekben alkalmazható eszközt kínáljon. Ez a kasza egy kéttárcsás kialakítás, ahol a tárcsák saját hidraulika-rendszerről dolgoznak. Az itt alkalmazott tárcsák csupán 40 cm átmérőjűek, és hidraulikus vezérlésűek, ezáltal működésük nagyon gyors, és az átmérőjüknek köszönhetően szűkebb tőtávolságoknál is jól képesek dolgozni.

Általánosságban meg kell azonban említeni, hogy a vezérelt kaszát nagyon gondosan kell beállítani ahhoz, hogy jól tudjanak dolgozni,

Fischer GL4 Hidraulikus vezérlésű kasza

Fischer Twister bioműlcsér

Faustini első/hátsó felfüggesztésű Zúzó/műlcsoló

hiszen ezeknél a kasza kitérési pontját, sebességét, majd a visszatérési sebességet is be kell állítani. Ellenkező esetben ugyanis a kések sérüléseket okozhatnak a tövekben. Saját tapasztalataink szerint az itthoni talajviszonyok miatt a gép vágási magasságát a csúszótányérnál meg kell emelni, mivel a kés gyári helyzetben túl alacsonyan dolgozik, és így sokszor a talajt is viszi.

A sorokba vetett növényeket szintén lehet kaszákkal vagy vízszintes tengelyű zúzógépekkel mulcsolni. A

Fischer a BV lineárisan változtatható munkaszélességű kaszát, illetve a fix GL 2 kaszákat kínálja erre a feladatra. A Faustinitől az FTP/FTM sorozat tagjait ajánljuk, amelyek a már méltán elismert anyagminőséget és strapabírósságot ezeknél a változatoknál is biztosítják.

Itt említjük meg, hogy a Faustini zúzógépekre is fel lehet szerelni 60 cm átmérőjű oldalkaszákat, ezek, robosztus kialakításuk miatt, azonban inkább gyümölcsültetvényekhez, mint szőlőhöz megfelelőek.

A cikkben néhány olyan gépet mutattunk be, amelyek a mai biotüetvényekben jól használhatóak. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a bioművelésnek nincs rögzített művelési utasítása, ezért a művelési módok szájról szájra terjednek, döntő többségükben a saját tapasztalatok előtérbe helyezésével és – néha nagyon költséges – tanulságokkal.

A gépekkel, illetve a tapasztalatainkkal kapcsolatosan szívesen adunk további felvilágosítást. **Szabadi Gábor**
Bartifarm Kft.

Faustini FUSM2 hidraulikus vezérlésű tőkőzkasza

